

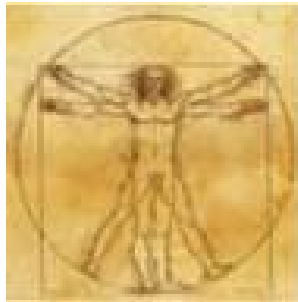
Дата : 10.06.2022 р.

Клас : 8-А

Предмет : Біологія

Тема : Організм людини як цілісна система

НАВЧАЛЬНИЙ МАТЕРІАЛ

Перед тим як перейти до вивчення організму людини як цілісної системи, пригадайте, які системи органів входять до складу організму людини. Які системи органів регулюють процеси в організмі? Які функції має кровоносна система? Що таке гомеостаз?

Функції, що підтримують цілісність організму

Власне будь-яка функція організму людини в тій чи іншій мірі підтримує його цілісність. Та найбільше значення серед них мають транспортна, захисна й регуляторна.

Транспортна функція пов'язує між собою всі органи і системи, дозволяє переміщувати в межах тіла необхідні ресурси та здійснювати гуморальну регуляцію.

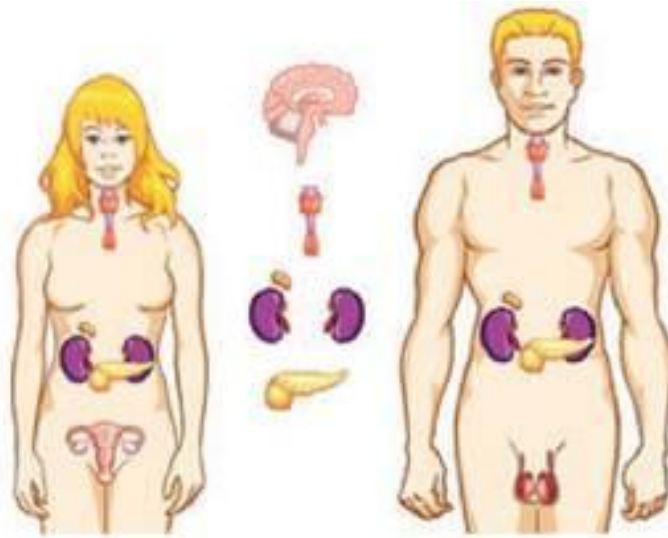
Захисна функція забезпечує підтримання цілісності організму. Вона відповідає за сталість умов в організмі та захищає його від проникнення чужорідних тіл і небезпечних речовин.

Регуляторна функція узгоджує дію всіх органів і систем між собою. Власне вона й робить організм єдиним цілим, системою, яка здатна підтримувати своє існування протягом тривалого часу.

Способи підтримання гомеостазу

Підтримання гомеостазу в організмі людини досягається шляхом взаємодії регуляторних систем із залученням усіх інших систем організму. Регуляторні системи зазвичай працюють, використовуючи принцип протидії.

Так, симпатична система прискорює серцеві скорочення, а парасимпатична сповільнює їх, інсулін знижує рівень глюкози у крові, а глюкагон підвищує його. Такий спосіб регуляції дозволяє підтримувати динамічну рівновагу й легко змінювати потрібні параметри роботи органів.

Мал. Розташування органів ендокринної системи в організмі людини

Активну роль у підтриманні гомеостазу відіграє центральна нервова система. Вона не тільки бере активну участь у процесах стресу, нервовій і гуморальній регуляції, а ще й запобігає порушенню гомеостазу шляхом уникнення ситуацій, у яких це порушення може виникнути. Наприклад, якщо людина бачить червоне світло світлофора, то вона зупиняється. Таким чином людина уникає потрапляння під колеса автомобіля, що, зрозуміло, призвело б до порушення гомеостазу її організму.

Інтегровальна функція систем органів

Важливу функцію об'єднання частин організму в єдину систему виконують кровоносна, нервова й ендокринна системи. Кровоносна система є переносником матеріальних ресурсів організму — поживних речовин, кисню, продуктів обміну, а нервова й ендокринна системи виконують регуляторну функцію. Нервова система здійснює регуляцію шляхом передачі імпульсів по нервах. Ендокринна (мал.) забезпечує процеси керування, використовуючи **біологічно активні молекули — гормони.**

Організм людини є єдиною системою, існування якої можливе лише за умови узгодженої роботи її частин. Це дозволяє підтримувати відносну

сталість внутрішніх умов організму. Важливу інтегровальну роль в організмі людини виконують кровоносна, нервова й ендокринна системи.

Дайте відповіді на наступні запитання :

1. Що таке гомеостаз?
2. Які системи органів є в людини?
3. Які регуляторні системи є в організмі людини?
4. Які органи входять до складу кровоносної системи?
5. Які органи входять до складу ендокринної системи?
6. Які функції виконує нервова система?

Домашнє завдання : опрацювати відповідний матеріал з підручника